

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพของสื่อในหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ในการให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการชาวไทย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ในลักษณะการศึกษา ณ จุดเวลา เพื่อมุ่งแสวงหาความรู้และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการชาวไทย ที่มีต่อสื่อในหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของสื่อที่ให้บริการของหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ต่อไป

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้โดยตรงจากประชากรตัวอย่างที่กำหนดการศึกษาไว้ คือ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้านประชากรศาสตร์ของผู้ใช้บริการชาวไทย จำนวน 400 คน จากแบบสอบถามที่มีชุดข้อคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

1.1 ตอนที่ 1 สอบถามทางด้านประชากรศาสตร์ คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา ยานพาหนะ จำนวนครั้งที่มาเยือน รวมถึงวัตถุประสงค์ในการมาเยี่ยมชมหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

1.2 ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการชาวไทยที่มีต่อสื่อชนิดต่างๆ ในการให้ความรู้ ความเข้าใจและความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการชาวไทยของหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

1.3 ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการชาวไทยในหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือ ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าหนังสือ บทความวารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และสถานที่ราชการ เช่น หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ห้องสมุดสถาบันวิจัยแห่งชาติ

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กำหนดขึ้นจากจำนวนประชากรซึ่งพิจารณาประมาณการจาก จำนวนผู้ใช้บริการชาวไทยที่มาหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ ในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2546 มีผู้ใช้บริการชาวไทยทั้งหมด 16,144 คน เพื่อหาแนวโน้มจำนวนของผู้ใช้บริการชาวไทยในช่วงเดือนที่จะออกเก็บข้อมูล นำมาหาค่าเฉลี่ยรายเดือนได้ 5,381 คน แล้วนำมาคำนวณ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตร Taro Yamane (อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร (5,381)
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดให้ 0.05)
 ดังนั้นเมื่อแทนค่าตามสูตรจะได้

$$\begin{aligned} n &= \frac{5,381}{1 + 5,381(0.05)^2} \\ &= 399.97 \end{aligned}$$

เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการตอบกลับแบบสอบถามของนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษาจึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คนและมีแผนการเลือกตัวอย่างแบบที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (non-probability sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) มีขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ใช้บริการชาวไทย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการชาวไทยที่มีต่อสื่อชนิดต่างๆ ในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ใช้บริการชาวไทยของหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพของสื่อตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการชาวไทยในหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

การทดสอบแบบสอบถาม

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถามเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษากับประชาชนที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไข เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (validity) ว่าตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ และนำแบบสอบถามไปทดสอบ (pretest) กับผู้มาใช้บริการในหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่จำนวน 30 คน จากนั้นจึงได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการกรอกแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวนำมาประมวลผลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และเชิงอ้างอิงในการอธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น

1. ร้อยละ (percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากรศาสตร์ หรือลักษณะพื้นฐานของผู้ใช้บริการชาวไทย ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการชาวไทยที่มีต่อสื่อชนิดต่างๆ ในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ใช้บริการชาวไทยของหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ เพื่อดูการกระจายของตัวแปรและเพื่อนำเสนอข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมวดของตัวแปร

2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (mean and standard deviation) วิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อในหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ ที่มีผลต่อผู้ใช้บริการชาวไทย

3. การทดสอบประสิทธิผลของสื่อที่มีผลทำให้ผู้ใช้บริการชาวไทยได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประมาณค่า (rating scale) โดยใช้วิธีของ Likert (พุทธพงษ์ กัยกรรณ์, 2543:108) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งมาตราส่วนออกเป็น 3 ช่วง และ 5 ช่วงคือ

- 1) 3 ช่วง คือ มาก ปานกลาง น้อย

ส่วนในการวิเคราะห์และตีความได้กำหนดค่าของช่วงระดับความสำคัญไว้ ดังนี้

คะแนน 2.50 – 3.00 เป็นสื่อที่มีผลในระดับมาก

คะแนน 1.50 – 2.49 เป็นสื่อที่มีผลในระดับปานกลาง

คะแนน 1.00 – 1.49 เป็นสื่อที่มีผลในระดับน้อย

2) 5 ช่วง คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ควรปรับปรุง

ส่วนในการวิเคราะห์และตีความได้กำหนดค่าของช่วงระดับความสำคัญไว้ ดังนี้

คะแนน 4.50 – 5.00 เป็นสื่อที่มีผลในระดับดีมาก

คะแนน 3.50 – 4.49 เป็นสื่อที่มีผลในระดับดี

คะแนน 2.50 – 3.49 เป็นสื่อที่มีผลในระดับปานกลาง

คะแนน 1.50 – 2.49 เป็นสื่อที่มีผลในระดับพอใช้

คะแนน 0.05 – 1.49 เป็นสื่อที่มีผลในระดับควรปรับปรุง

4. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทดสอบไคสแควร์ (chi-square test) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ กล่าวคือ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่จะยอมรับได้ที่ 0.05

3.5 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ผู้ศึกษาทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ใช้บริการชาวไทย ในช่วงเดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม พ.ศ. 2547